

ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ομιλία

Α.ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Μέλους του Εκτελεστικού Γραφείου και
Υπουργού Εθνικής Αμυνας

Στο 5ο Συνέδριο του ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΠΑΣΟΚ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

ΟΜΙΛΙΑ

Α.ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΜΑΡΤΙΟΥ 1999

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

*Ακούγεται το σύνθημα («ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ ΕΝΩΜΕΝΟ
ΔΥΝΑΤΟ»)*

Αυτό πρέπει να είναι το κεντρικό μήνυμα που θα στείλουμε και από το 5ο Συνέδριο. Το ΠΑΣΟΚ είναι εδώ, είναι ενωμένο, είναι δυνατό.

Ακούγεται το σύνθημα («ΑΝΔΡΕΑ ΖΕΙΣ, ΕΣΥ ΜΑΣ ΟΔΗΓΕΙΣ»)

Νομίζω ότι η συμμετοχή προηγουμένως του Προέδρου των Παλαιστινίων, του Γιασέρ Αραφάτ, έφερε πιο καταλυτικά στη μνήμη μας το ρόλο και την παρέμβαση του Ανδρέα Παπανδρέου για την ανάπτυξη των εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων, για τη στήριξη των λαών που ζητούν πατρίδα, των λαών που αγωνίζονται για ανθρώπινα και δημοκρατικά δικαιώματα, ελευθερίες και κοινωνική προστασία.

Όπως ακούσαμε έρχονται δύσκολες μέρες. Νομίζω ότι πρέπει να ευχηθεί το Συνέδριό μας στο τέλος, μέσα στα ψηφίσματά του, για μια ουσιαστική στήριξη του αγώνα των Παλαιστινίων. Γιατί θα γίνει δύσκολος μετά τις 4 Μαΐου,

όπως φάνηκε από τις ανακοινώσεις του Προέδρου Αραφάτ.

Όμως, επιτρέψτε μου να πω ότι τρία σχεδόν χρόνια μετά το 4ο Συνέδριο, ήρθαμε πάλι εδώ να μιλήσουμε γι' αυτά που έχουν ανάγκη, η χώρα, ο λαός και το ΠΑΣΟΚ και να απαντήσουμε στις μεγάλες προκλήσεις που ανοίγονται μπροστά μας συλλογικά, ενιαία, αποτελεσματικά.

*Ακούγεται το σύνθημα («ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ ΕΝΩΜΕΝΟ
ΔΥΝΑΤΟ»)*

Πείτε το να το ακούσουν απ' έξω, ότι ακριβώς όσες διαφωνίες και διαφορές κι αν έχουμε, είμαστε ενωμένοι. Αυτό είναι το κρίσιμο θέμα.

Ηρθαμε, όμως, και να ερμηνεύσουμε τα μηνύματα της κοινωνίας μας, και να αναγνωρίσουμε την αγωνία αλλά και την ελπίδα της χώρας μας, του λαού μας και των εκατοντάδων χιλιάδων μελών, φίλων και ψηφοφόρων του ΠΑΣΟΚ για την πορεία αυτής της χώρας, ώστε να απαντήσουμε με σύνθεση, με πολιτική πράξη και με πρωτοβουλίες.

Τρία σχεδόν χρόνια μετά το 4ο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, βρισκόμαστε πάλι εδώ για να κάνουμε έναν απολογισμό όλοι μαζί, να καθορίσουμε την πορεία μας αλλά και τους όρους της ενότητάς μας, ώστε ύστερα από γόνιμο διάλογο και αντιπαράθεση μεταξύ μας πάνω σε απόψεις και πολιτική, να επιχειρήσουμε μια ΝΕΑ ΣΥΝΘΕΣΗ, που θα μεταφρασθεί σε μια σύγχρονη εθνική στρατηγική πρόταση εξουσίας για το λαό μας και να θεμελιώσουμε έτσι και ουσιαστικά την ενότητα του ΠΑΣΟΚ.

Σε ένα κόμμα ενεργών πολιτών, συντρόφισσες και σύντροφοι, όπως, ναι, είναι το δικό μας, καταφέρνουμε να το κρατήσουμε, να είναι κόμμα ενεργών πολιτών, παρόλες τις αδυναμίες, παρόλες τις ατέλειες, παρόλα όσα ξέρουμε καλά εμείς πόσες ανάγκες και ελλείψεις έχει το Κόμμα.

Ακούγεται το σύνθημα («ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ ΕΝΩΜΕΝΟ
ΔΥΝΑΤΟ»).

Ναι, γι' αυτό, επειδή είμαστε εδώ σε ένα τέτοιο Κόμμα όπως το δικό μας, δεν ταιριάζει ούτε η μίζερη κριτική, ούτε ο αυτοθαυμασμός των επιτευγμάτων μας, αλλά ούτε και ο δρόμος της στρουθοκαμήλου. Ταιριάζει ο δρόμος της ειλικρίνειας και της αλήθειας. Γι' αυτό το Συνέδριό μας καλείται, με υπευθυνότητα και νηφαλιότητα – μια νηφαλιότητα που ασφαλώς θα ήταν μεγαλύτερη αν είχαμε ουσιαστικό χρόνο προετοιμασίας, συζήτησης, διαλόγου για αρκετούς μήνες πριν - να δείξουμε το θάρρος και τη διορατικότητα που είναι απαραίτητα, ώστε, με τις κατάλληλες πολιτικές τομές, με τις νέες συνθέσεις που είναι απαραίτητες, με τη νέα αφετηρία που όλοι περιμένουμε, να ξεκινήσει μετά από αυτό το Συνέδριο, να ξαναδώσουμε και να ξαναδυναμώσουμε στο λαό την εμπιστοσύνη του και στο ΠΑΣΟΚ και στην ΕΛΠΙΔΑ. Αυτή είναι η στόχευσή μας.

Γι' αυτό, ήρθαμε να θεμελιώσουμε τη μόνη πορεία που αξίζει στο ΠΑΣΟΚ, τη μόνη πορεία που το ΠΑΣΟΚ χρωστάει στην πατρίδα, χρωστάει στις Ελληνίδες, στους Έλληνες, στα ελληνικά νιάτα, στους Έλληνες του αύριο, την πορεία της νίκης!! Η νίκη είναι το βασικό μας καθήκον, και για την εκπλήρωση αυτού του καθήκοντος έχουν όλοι ιδιαίτερη θέση και δεν μας περισσεύει κανείς!!

Πρέπει να καταλάβουμε ότι ερχόμενοι σ' αυτό το Συνέδριο επικυρώνουμε και τις αποφάσεις που πήραμε το 1996, αλλά ταυτόχρονα θέτουμε τα νέα δεδομένα που επιβάλλει η διεθνής και η ελληνική συγκυρία.

Σ' αυτά τα τρία χρόνια που πέρασαν στηρίξαμε όλοι μαζί όλες τις επιλογές του προηγούμενου Συνεδρίου, και συμβάλαμε όλοι μας στην ενότητα του Κινήματος. Οχι μόνο γιατί μας το υπαγορεύει η συνείδησή μας, αλλά γιατί μας το επιβάλλουν οι αγώνες που δώσαμε όλοι μαζί, 25 χρόνια με ειλικρίνεια και πίστη για τις αξίες, για τα πολιτικά μας ιδανικά, για το Σοσιαλισμό, για μια καλύτερη Ελλάδα.

Και ακόμα, γιατί όλα αυτά τα χρόνια, με όρους ενότητας χαραξάμε την πορεία που μας οδήγησε σε τόσες νίκες, κάτω απο την καθοδήγηση του Ανδρέα Παπανδρέου. Και αυτή την παρακαταθήκη μας κληροδότησε.

Ακούγεται το σύνθημα («ΑΝΔΡΕΑ ΖΕΙΣ ΕΣΥ ΜΑΣ ΟΔΗΓΕΙΣ»)

Μας άφησε την παρακαταθήκη του στο ΠΑΣΟΚ, εμπιστεύθηκε ο ελληνικός λαός την παρακαταθήκη του στο Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημά του και μας τιμά με τη ψήφο του, γιατί έχει πιστέψει ότι μπορούμε ακόμα να δημιουργούμε την ελπίδα, ότι το μέλλον ανήκει και σ'αυτούς.

Εδώ θα ήθελα να θέσω στο Συνέδριο μια πρόταση που έχω ήδη κάνει στην τελευταία Κεντρική Επιτροπή. Νομίζω ότι πλέον είναι ώριμες οι συνθήκες. Τρία χρόνια μετά που χάσαμε τον Ανδρέα Παπανδρέου, μπορεί το Συνέδριο να αποφασίσει ώστε η επόμενη Κεντρική Επιτροπή να προχωρήσει σε μια ειδική συνεδρίαση, που θα τιμήσει το έργο, το ρόλο, τη συμμετοχή του Ανδρέα Παπανδρέου στην πορεία της Ελλάδος.

Η αποτίμηση αυτή δεν αποτελεί μόνο πολιτικό χρέος προς τον ηγέτη και παρακαταθήκη για τις νεότερες γενιές, αλλά και μια προσπάθεια οριοθέτησης των συμβόλων του ώστε οι κατευθύνσεις που μας κληροδότησε να είναι λειτουργικές και να χρησιμοποιούνται ενιαία, από όλους, πάντα, σταθερά.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Η απογραφή μιας τριετούς πορείας αναμφισβήτητα περιέχει θετικές και αρνητικές πλευρές που σηματοδοτούν τη σχέση του ΠΑΣΟΚ και του λαού, αλλά και τις δικές μας δυνατότητες να παρεμβαίνουμε στις εξελίξεις.

Φθάσαμε μέχρι εδώ μέσα από νίκη στις εθνικές εκλογές του 1996, μέσα από αλλαγές στην εκλογική μας βάση, μέσα από μια αποτυχία στις Δημοτικές και Νομαρχιακές εκλογές, μέσα από μεγάλες επιτυχίες στην οικονομική

πολιτική μας, μέσα απο αδυναμία επίτευξης επαρκούς σύνθεσης στο εσωτερικό μας. Αλλά συγχρόνως, πρέπει να πω, ότι η πορεία ένταξης της χώρας στην ΟΝΕ, όπως την είχαμε σχεδιάσει από το 1995, όχι μόνο θα είναι επιτυχής, αλλά όπως δείχνουν όλα τα τελευταία στοιχεία που έχει ανακοινώσει και ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας όχι μόνο θα είναι επιτυχής, αλλά θα καταγραφεί στις μεγαλύτερες θετικές συνεισφορές του ΠΑΣΟΚ στον ελληνικό λαό, όπως βεβαίωσε πρόσφατα και ο Γερμανός καγκελάριος.

Κανείς επίσης και ιδίως οι αντίπαλοι της χώρας, δεν μπορούν να αμφισβητήσουν τις μεγάλες τομές στην εθνική μας άμυνα. Τομές που αύξησαν την μαχητική μας ικανότητα και την αποτρεπτική μας δύναμη.

Η προσπάθεια διεύρυνσης των όρων ασφάλειας και άμυνας της χώρας διαμόρφωσε κλίμα βεβαιότητας και σταθερότητας, με αντανάκλαση και στις εσωτερικές και στις οικονομικές εξελίξεις.

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τις επιτυχίες που είχαμε και τις προσπάθειες που καταβάλαμε και σε μια σειρά απο άλλους τομείς.

Παρ' όλα αυτά, αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες, τον τελευταίο καιρό η πορεία μας δεν είναι πια πορεία ανόδου, όπως θα θέλαμε να είναι. Δυστυχώς το ΠΑΣΟΚ χάνει έναν μεγάλο αριθμό ψήφων πολιτών και αποξενώνεται απο τα κοινωνικά στρώματα που παραδοσιακά το στήριζαν και που του εξασφάλισαν την επιτυχία στις εκλογές του 1996.

Δεν νομίζω ότι είναι για χειροκρότημα αυτό. Αυτό πρέπει να μας βάλει σε προβληματισμό. Πρέπει να σκεφτούμε, πώς θα ξανακερδίσουμε αυτό το λαό, γιατί είναι απαραίτητο στοιχείο της ενότητας, της δύναμης του ΠΑΣΟΚ.

Παράλληλα, η παρουσία της Νέας Δημοκρατίας εμφανίζεται ενισχυμένη. Η ενίσχυσή της όμως δεν προκύπτει από κάποια πολιτική ή κοινωνική

δυναμική. Η Ν.Δ. δεν έχει πολιτική στρατηγική για τη χώρα. Το μόνο που την ενισχύει είναι τα δικά μας λάθη και παραλείψεις.

Όμως έχουμε μια πραγματικότητα, που μας την θυμίζουν πρόσφατα εκλογικά αποτελέσματα, μας την θυμίζουν οι μετρήσεις για τις διαθέσεις της κοινής γνώμης, την θυμίζει όμως και ο κλονισμός σε ένα βαθμό της συνοχής και της ψυχικής ενότητας ανάμεσα στα μέλη και στα στελέχη μας, που, πέρα από διαφορές, ήταν πάντα ο θεμελιώδης συνεκτικός δεσμός μεταξύ μας.

Γι' αυτό χρειάζεται στο σημείο αυτό μια απαραίτητη, μια καθαρή εξήγηση: η δύσκολη και δυσάρεστη κατάσταση που αντιμετωπίζουμε δεν είναι αποκλειστικά και μόνο αποτέλεσμα κακών χειρισμών, ανεπαρκούς επικοινωνιακής πολιτικής, μεμψιμοιρίας διαφόρων στελεχών. Είναι και θέμα πολιτικής ουσίας. Κατά συνέπεια, είναι ανάγκη να ξαναδούμε ριζικά τις πολιτικές τις οποίες πρέπει να διατηρήσουμε, πολιτικές που πρέπει να διευρύνουμε τα θετικά τους στοιχεία, αλλά επαναφέροντας στην πολιτική μας κι εκείνα τα στοιχεία που έχει ανάγκη η κοινωνία και η πατρίδα, για τα οποία ο λαός έδινε τη νίκη, ξανά και ξανά.

Γι' αυτό, -για να οδηγηθούμε ξανά σε νικηφόρα πορεία-, πρέπει στο Συνέδριό μας να κάνουμε τομές σε δυο επίπεδα: στο επίπεδο των πολιτικών που έχει ανάγκη και η χώρα για να προχωρήσει μπροστά και το ΠΑΣΟΚ, για να ξαναβρεί την επαφή του με τα κοινωνικά στρώματα που αποτελούν τη δεξαμενή της πολιτικής του δύναμης. Και επίσης, στο επίπεδο του κόμματος, ώστε να υπάρξει η πολιτική συνοχή και η ψυχική ενότητα μελών και στελεχών, η πλήρης αξιοποίησή τους και να ξαναγίνει όλο το ΠΑΣΟΚ μάχιμο και δημιουργικό.

Το πρόβλημά μας σ' αυτό το Συνέδριο δεν είναι να κάνουμε τυπικό απολογισμό όμως. Δεν κάνω τέτοια προσπάθεια. Ούτε, πολύ περισσότερο, να καταλογίσουμε ευθύνες γι αυτή τη συλλογική προσπάθεια που είχαμε τα τελευταία τρία χρόνια. Είχα έγκαιρα επισημάνει, ότι οι προϋποθέσεις πραγματοποίησης

αυτού του Συνεδρίου δεν δημιουργούν τους αναγκαίους όρους για να συζητήσουμε σοβαρά θέμα στρατηγικής, προοπτικών και ιδεολογίας. Και αρκετοί από εμάς πιστεύαμε, ότι αυτό το Συνέδριο, αν δεν ήταν εκλογικό και μας έδινε τη δυνατότητα χωρίς την πίεση των εκλογικών διαδικασιών να μιλήσουμε σε βάθος γι' αυτές τις πολιτικές, για τη στρατηγική, για ιδεολογικές προσεγγίσεις, θα ενδυναμώναμε σημαντικά το ΠΑΣΟΚ.

Όμως, έχουμε όμως μπροστά μας να αντιμετωπίσουμε, - είτε μας αρέσει, είτε όχι, - συγκεκριμένες καταστάσεις. Υπάρχουν ανάγκες σήμερα στην κοινωνία που καίνε και θέλουν σωστές πολιτικές και λύσεις. Υπάρχουν, όμως, και οι ανάγκες του αύριο, αλλά υπάρχει ακόμη και η πορεία προς τις Ευρωεκλογές και τις εθνικές εκλογές. Και σ' αυτές οφείλει να απαντήσει το Συνέδριο, διατυπώνοντας κατευθύνσεις για το ΠΑΣΟΚ. Κατευθύνσεις που σχετίζονται με την εσωτερική συνοχή αλλά και με τη σχέση του ΠΑΣΟΚ με την κοινωνία.

Γι' αυτό εμείς οι Έλληνες σοσιαλιστές πρέπει να στείλουμε σαφή μηνύματα στην κοινωνία, για την εθνική στρατηγική που προτείνουμε συνολικά για τη χώρα σε εθνικό επίπεδο, αλλά και για την ευρωπαϊκή προοπτική.

Και είμαι αισιόδοξος. Σ' αυτό το Κόμμα παραμένουμε σοσιαλιστές, δημοκράτες αλλά και ελεύθεροι άνθρωποι.

Ο σοσιαλισμός είναι τρόπος ζωής και συγκεκριμένη πολιτική δράση.

Εχουμε αρχές. Εχουμε όραμα. Είμαστε ενωμένοι. Ας ανταποκριθούμε λοιπόν στις προσδοκίες της κοινωνίας και ας δουλέψουμε όλοι μαζί, σ' αυτό το Συνέδριο, για να δυναμώσουμε το ΠΑΣΟΚ.

Οι πολιτικές μας για την κοινωνία αναμφισβήτητα επηρεάζονται από την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ, που είναι ένας θεμελιώδης στρατηγικός στόχος, συγκινεί την κοινωνία, συμβάλλει στη μεταμόρφωσή της και από την επιτυχία της εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό και η επιτυχία της χώρας και της κοινωνίας σε

πολλούς άλλους τομείς.

Δεν πρόκειται να πάω και να κάνω επιπλέον αναλύσεις-, πολλοί συνάδελφοι έκαναν αναφορά εξειδικευμένα -, για την ΟΝΕ. Ομως, το κύριο ερώτημα, η βασική επιλογή που καλείται να κάνει και η Ευρώπη και η Ελλάδα είναι: νεοφιλελευθερισμός ή ανάπτυξη;

Στην Ευρώπη της νεοφιλελεύθερης πολιτικής, - επί 25 χρόνια κυριάρχησε -, συσσωρεύεται μεγάλος πλούτος, συσσωρεύονται κεφάλαια, αλλά τα κεφάλαια αυτά δυστυχώς δεν μετατρέπονται σε ανάπτυξη, δεν μετατρέπονται σε αύξηση του ΑΕΠ, δεν μετατρέπονται σε θέσεις εργασίας. Αντίθετα, διευρύνονται οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, η Ευρώπη εμφανίζεται ακόμη πιο γερασμένη, πιο κουρασμένη και ανήμπορη να ανταπεξέλθει στο διεθνή ανταγωνισμό.

Σήμερα, περισσότερο από οποτεδήποτε άλλοτε, η σοσιαλιστική πολιτική και οι σοσιαλιστές πολιτικοί, - μην ξεχνάτε έχουμε 13 Πρωθυπουργούς πλέον στην Ευρώπη σοσιαλιστές -, το Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα, όπου επίσης γίνεται συλλογικά η προσπάθεια να απαντήσουμε ακριβώς σ' αυτό το ερώτημα, έχουν βαριές ευθύνες. Βρίσκονται μπροστά σε μια αδυσώπητη πρόκληση να αποδείξουν, ότι μπορούν να χειριστούν τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται σαν αποτέλεσμα κυρίως των τεχνολογικών εξελίξεων, της παγκοσμιοποίησης και της απόλυτης κυριαρχίας των κανόνων της αγοράς.

Η υποχρέωση και ευθύνη των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για οικονομική ανάπτυξη είναι πλέον απόλυτα συνδεδεμένη και συμπορεύεται με την υποχρέωση για κοινωνική ανάπτυξη, κοινωνική φροντίδα και κοινωνική ασφάλεια. Οι οικονομικοί στόχοι και τα οικονομικά μεγέθη έχουν κοινωνική αξία, κοινωνική υπόσταση και λόγο ύπαρξης, μόνο και αποκλειστικά όταν μετουσιώνονται σε κοινωνική ισότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και κοινωνική πρόνοια.

Η Ευρώπη των 20 εκατ. ανέργων με ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά για τους νέους ανθρώπους. Το πρόβλημα της ανεργίας των νέων δεν το έχουμε μόνο στην Ελλάδα, υπάρχει παντού, σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Πρέπει γρήγορα να αποτελέσει παρελθόν και γι' αυτό οι σοσιαλιστές έχουν βαριά ευθύνη να επιδείξουν ότι θα επιτύχουν αυτό το στόχο.

Επιτρέψτε μου μια παρατήρηση. Πρέπει να ξεκαθαρίσουμε στον ελληνικό λαό τι σημαίνει η ένταξή μας στην ΟΝΕ και ποιές θα είναι οι μελλοντικές προοπτικές, με δεδομένο το Σύμφωνο Σταθερότητας και το συσχετισμό δυνάμεων των κρατών στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γνωρίζουμε από τώρα τις αρνητικές και θετικές πλευρές της ένταξης. Και δεν επιτρέπεται να δημιουργούμε ψευδαισθήσεις ότι θα υπάρξουν μεγάλες αλλαγές, χωρίς αλλαγές πολιτικών που θα είναι αποδεκτές από τους πολίτες. Και για να γίνει αποδεκτή η πολιτική μας από τον ελληνικό λαό και να αντιστραφεί το κλίμα, πρέπει το συντομότερο να υπάρξουν δεσμεύσεις σε συγκεκριμένα μέτρα.

Άκουσα τον Πρωθυπουργό χθες, άκουσα προηγουμένως και τη Βάσω Παπανδρέου, με συγκεκριμένες προτάσεις για μείωση της φορολογίας και για μια σειρά από άλλες προτάσεις. Όλες, όμως, έχουν ένα στόχο. Πώς θα δώσουμε τη δυνατότητα να μειωθεί η φορολογική επιβάρυνση στον πολίτη, να αυξηθεί η αγοραστική του δύναμη, να μπορέσει να υπάρξει αύξηση της ζήτησης στην αγορά, να υπάρχει ξανά κίνηση στην οικονομία. Από τη στιγμή, που έτσι κι αλλιώς παράλληλα είμαστε υποχρεωμένοι να τηρούμε το Σύμφωνο Σταθερότητας, να ελέγχουμε τον πληθωρισμό, να ελέγχουμε τα ελλείμματα και αυτή ακριβώς η προσπάθεια ήταν και αυτή που έγινε, σε τελική ανάλυση, από τον πρώην Υπουργό Εθνικής Οικονομίας της Γερμανίας Οσκαρ Λαφοντέν.

Η προσπάθεια αυτή για ανακατανομή του εισοδήματος προς όφελος των εργαζομένων και ελάφρυνση της φορολογίας, για να μπορέσει να αυξηθεί η

δύναμή του προς στιγμήν σταμάτησε βίαια μπροστά στην πανίσχυρη γερμανική οικονομία. Θα συνεχιστεί τώρα προς την ίδια κατεύθυνση από τον καγκελάριο Σρέντερ. όμως, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε, ότι δεν είμαστε μόνοι σ' αυτή τη μάχη.

Πρέπει η ενότητα των προοδευτικών και των σοσιαλιστικών δυνάμεων να γίνει πιο στέρεη, να γίνει αποφασιστική. Διότι το κεφάλαιο, η οικονομία, τα κέντρα εξουσίας έχουν επηρεάσει τη σχέση οικονομίας και πολιτικής. Και σήμερα έχουμε μια μετακίνηση του κέντρου βάρους αυτής της σχέσης. Και επομένως, εδώ μόνο συλλογικά μπορούμε να αντιμετωπίσουμε αυτή την υπόθεση.

Δεν πρόκειται να αναφερθώ αναλυτικά σε προτάσεις που υπάρχουν. Νομίζω ότι μετά, όταν καταθέσουμε τις προτάσεις, θα τις παρουσιάσω αναλυτικά, παραθέτοντας τι πιστεύω ότι πρέπει εμείς να αποφασίσουμε, για να στηρίξουμε μια τέτοια πολιτική ώστε να ενταχθεί στην κυβερνητική πολιτική μας.

Και βέβαια, εκείνο που θα ήθελα να τονίσω είναι, -λέγοντας ότι συγχρόνως τέτοιες προτάσεις κατέθεσε και ο Πρωθυπουργός, αλλά και άλλα στελέχη-, ότι θα πρέπει να δεσμευτούμε στο τέλος του Συνεδρίου μας για τέτοιες πολιτικές. Και το κάνω αυτό, διότι δεν μπορώ να μην θυμηθώ μια φράση σε ένα προηγούμενο Συνέδριο του αξέχαστου σύντροφου Γ.Γεννηματά. Ελεγε τότε στον Πρόεδρο: «καλά είν' τα λόγια αυτά, Πρόεδρε, αρκεί να μη μείνουν στα χαρτιά!».

Ο πατριωτικός χαρακτήρας του ΠΑΣΟΚ ήταν και είναι αναπόσπαστο στοιχείο της φυσιογνωμίας του. Κανένας στο ΠΑΣΟΚ δεν είναι υπόλογος για δήθεν έλλειψη πατριωτισμού! Να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το πράγμα για να σταματήσουν και οι σκιαμαχίες και τα παιχνίδια καμιά φορά.

Όμως, ο πατριωτισμός στις μέρες μας παρεξηγείται από φαινόμενα «υπερπατριωτισμού», που αρνείται πεισματικά τις διαμορφωμένες διεθνείς

συνθήκες και την ανάγκη δημιουργικής προσαρμογής σε αυτές. Παρεξηγείται όμως και από φαινόμενα ενός περίεργου «κοσμοπολιτισμού», που αρνείται τις εθνικές ιδιαιτερότητες, ξεχνά ότι το έθνος δεν είναι μία εισβολή του παρελθόντος στο παρόν, αλλά ένα ζωντανότατο στοιχείο στην οικοδόμηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και συχνά θέλει να εναποθέτει τις τύχες του δικού μας έθνους στο λεγόμενο «διεθνή παράγοντα» και ειδικότερα στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Το ένα φαινόμενο θρέφει το άλλο.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Θέλω να πω ότι, έστω κι αν ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και μετέχουμε στη διαμόρφωση της νέας παγκόσμιας πραγματικότητας, πρέπει να έχουμε μια καθαρή θέση: η διεθνοποίηση δεν αποσεΐει τις εθνικές, τις δικές μας ευθύνες, δεν σημαίνει την εναπόθεση των πάντων σε κέντρα που βρίσκονται έξω από μας. Η ένταξή μας στην ΟΝΕ δεν θα λύσει αυτόματα και το θέμα του περιεχομένου της εθνικής μας στρατηγικής.

Γι' αυτό το εθνικό κράτος, παρά τη διεθνοποίηση πολλών λειτουργιών του, πρέπει να γίνει το ισχυρό και αποτελεσματικό εργαλείο για να πετύχουν οι εθνικές πολιτικές οικονομίας, κοινωνικής προόδου αλλά και ασφάλειας και άμυνας της χώρας. Και ιδιαίτερα εμείς, στο χώρο αυτό, αισθανόμαστε πόσο κρίσιμο είναι. Μην πιστεύουμε κανέναν. Είμαστε ενεργά μέλη, πρωτοστατούμε στους διεθνείς οργανισμούς, είτε λέγεται ΟΝΕ, είτε ΟΑΣΕ, είτε ΝΑΤΟ, είτε ΔΕΕ. Όμως, τα θέματα εθνικής ασφάλειας και άμυνας της χώρας είναι υπόθεση του ελληνικού λαού, της κυβέρνησής του, των Ενόπλων Δυνάμεων και της δυνατότητας που έχουν αποκτήσει να είναι αποτρεπτική, πανίσχυρη δύναμη στην περιοχή.

Να γιατί πρέπει να πούμε ότι πρώτα η Ελλάδα, ναι. Αλλά η Ελλάδα δεν είναι δεδομένη, η Ελλάδα ανήκει στους Έλληνες, και σε κανέναν άλλο.

Να γιατί θέλουμε αυτόνομο και αποτρεπτικό ρόλο στην περιοχή μας.

Κι εδώ πρέπει να πω ότι η εθνική ασφάλεια, αλλά και η οικονομική ανάπτυξη της χώρας, εξαρτώνται καταλυτικά από τις εξελίξεις στο χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου, όπου βρίσκονται και οι δύο κρατικές οντότητες του ελληνισμού, η Ελλάδα και η Κυπριακή Δημοκρατία. Η Ελλάδα είναι δύναμη ανάπτυξης, δημοκρατίας, σταθερότητας για την ευρύτερη περιοχή. Αυτό το ρόλο δεν μας τον χαρίζει κανένας. Τον διεκδικούμε και τον επιβάλλουμε μόνοι μας, εξυπηρετώντας έτσι και τις δικές μας εθνικές στρατηγικές και προτεραιότητες.

Βεβαίως, ζητούμε ισότιμο λόγο στην Ενωμένη Ευρώπη. Διεκδικούμε με επιτυχία τη συμμετοχή στο σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη θέση που μας αρμόζει στο διεθνή καταμερισμό του πλούτου και στη διαμόρφωση των διεθνών συσχετισμών.

Παλεύουμε για μείωση της οικονομικής εξάρτησης, με την ανάπτυξη. Η συρρίκνωση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, η έλλειψη ανάπτυξης, είναι σήμερα ίσως η πιο επικίνδυνη μορφή απώλειας εθνικής ανεξαρτησίας. Αρα, μην ξεχνάτε, η ανάπτυξη της χώρας μας είναι παράλληλα ένας θεμελιώδης ανεξαρτησιακός στόχος.

Φυσικά η Ελλάδα επιθυμεί έναν κόσμο που ζει με τις αρχές της ειρήνης, της δημοκρατίας, της εθνικής ανεξαρτησίας, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, του πολιτισμού και του πλουραλισμού. Επιθυμούμε, επίσης, ειρηνική επίλυση των διαφορών μας με την Τουρκία στη βάση του διεθνούς δικαίου και υποστηρίζουμε την ευρωπαϊκή της προοπτική. Αλλά, αυτή η προοπτική προϋποθέτει από την πλευρά της, αποδοχή των αρχών, πάνω στις οποίες στηρίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βέβαια αυτό για να συμβεί πρέπει να έχουμε αλλαγή της στάσης της Τουρκίας. Και γι' αυτό επιβάλλεται η συνέχιση της προσπάθειάς μας για την ενίσχυση της εθνικής μας άμυνας, την περαιτέρω αύξηση της μαχητικής και

αποτρεπτικής ικανότητας των Ενόπλων Δυνάμεων, την ολοκλήρωση των εξοπλισμών που αναφέρθηκε και ο Πρωθυπουργός, τη συνεπή εφαρμογή του ενιαίου αμυντικού δόγματος Ελλάδας – Κύπρου.

Δεν αγνοούμε ότι το περιβάλλον ασφάλειας της χώρας επηρεάστηκε αρνητικά και από τα αποτελέσματα της υπόθεσης Οτσαλάν και ότι η Τουρκία το εκμεταλλεύεται. Κι αυτό νομίζω η αποφασιστική στάση αλλά η ψυχραιμία που διατηρεί η Ελλάδα στις προκλήσεις και στις κλιμακώσεις της έντασης, επιβεβαιώνουν πόσο σίγουροι, πόσο δυνατοί και πόσο αποφασιστικοί είμαστε.

Νομίζουν ότι μπορούν να επιτύχουν προκαθορισμένους στόχους σε βάρος της πολιτικής της Ελλάδας. Γελοιούνται. Και θα το διαπιστώσουν πολύ γρήγορα τις επόμενες εβδομάδες. Η Ελλάδα μένει ανυποχώρητη στις αρχές, στις δεσμεύσεις, στις αξίες για τις οποίες 25 χρόνια απέκτησε την αξιοπιστία και το σεβασμό.

Ζητούμε το σεβασμό στις αρχές και στις αξίες που αποτελούν αρχές της Ευρώπης. Τίποτα παραπάνω. Και με αυτές τις αρχές θα είμαστε αποτελεσματικοί και νικηφόροι. Βέβαια, -λυπούμαι που το λέω-, αλλά πρέπει να ανησυχούμε. Δίπλα μας υπάρχει μια εστία κρίσης, που ιδιαίτερα σήμερα είναι σε μεγάλη ένταση.

Βέβαια, το Κόσσοβο συντελεί έτσι στη διαμόρφωση μιας ιδιάζουσας εικόνας στα Βαλκάνια την οποία πρέπει να προσέξουμε. Όμως, μας δόθηκε η δυνατότητα να κάνουμε σαφή τη θέση μας επανειλημμένα. Ζητούμε ειρηνική λύση στο Κόσσοβο, πολιτική διπλωματική. Δεν υπάρχει στρατιωτική λύση στο Κόσσοβο.

Συμμετέχουμε, όπως δήλωσε η κυβέρνηση, στη στήριξη συμφωνημένης πολιτικής λύσης και υπό την προϋπόθεση ότι συμφώνησαν όλα τα μέρη, ώστε να εγγυηθούμε την εφαρμογή. Όμως, εάν υπάρξουν στρατιωτικές

επεμβάσεις, χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις, η Ελλάδα δεν συμμετέχει. Αυτό το έκανε ξεκάθαρο, αυτή είναι η ανυποχώρητη καθαρή θέση της.

Η Ελλάδα εγγυάται και ενισχύει αποφασιστικά την ασφάλεια της Δημοκρατίας της Κύπρου, αλλά και τον ευρωπαϊκό της προσανατολισμό, με σκοπό την άμεση ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Γι' αυτό ο Ενιαίος Αμυντικός Χώρος συνιστά μια κεντρική επιλογή στον τομέα της άμυνας. Και πρέπει όλοι να γνωρίζουν, ότι οποιαδήποτε επίθεση κατά της Κύπρου θα αποτελεί σταθερά, -μια πολιτική που δεσμεύτηκαν οι ελληνικές κυβερνήσεις και με τον Κ.Σημίτη και με τον Α.Παπανδρέου-, αιτία πολέμου για την Ελλάδα.

Η ενίσχυση του ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να περιοριστεί από εμάς μόνο σε εκκλήσεις για κινητοποίηση των δυνάμεών μας. Αφορά κυρίως την ικανότητά μας ώστε τις πολιτικές που κάνουμε να τις αποδέχεται η κοινωνία. Η κοινωνία εκείνη που αποτελεί τη βάση της στήριξής της.

Δεύτερον, τη διεύρυνση των συμμαχιών μας, τρίτον τη διατύπωση νέων πολιτικών για την αντιμετώπιση προβλημάτων, που, -όπως ειπώθηκε και προηγουμένως από άλλους ομιλητές-, θα αντιμετωπίσει η Ελλάδα μετά την πλήρη ένταξή της στην ΟΝΕ, η οποία όμως έφτασε. Μήνες είναι ακόμη για να μπορέσουμε να αρχίσουμε να λειτουργούμε σαν να είμαστε ήδη μέσα.

Το ΠΑΣΟΚ γι' αυτό, πρέπει να έχει πλήρη συνείδηση ότι έχει την κεντρική ευθύνη για μια νέα ποιοτική ανασύνθεση του ευρύτερου κοινωνικού χώρου, του Κέντρου και της Αριστεράς. Πολιτικά, αλλά συγχρόνως κοινωνικά, έχει το ΠΑΣΟΚ την ευθύνη να προωθήσει πολιτικές σύγκλισης, που θα ξεπεράσουν την αποδοχή τους από τα στενά κομματικά όρια, θα δημιουργήσουν ευρύτερα πολιτικά ρεύματα, ώστε να έχουμε πολιτικές ευρύτατων πολιτικών και κοινωνικών συγκλίσεων.

Γιατί μόνο έτσι θα μπορέσουμε να συγκροτήσουμε στέρεες

προοδευτικές βάσεις για την πορεία στον 21ο αιώνα. Κι αυτό έχει σημασία, όταν βλέπουμε ότι επίκεινται διεμβολισμοί στο πολιτικό σύστημα. Ή μάλλον, τώρα τελευταία, φαίνεται ότι δεν επίκεινται, έχω την εντύπωση. Αυτό είναι θέμα άλλων. Εμείς πρέπει να έχουμε την πολιτική μας απόφαση δεδομένη: ότι αν υπάρξουν αυτά τα κεντροδεξιά σενάρια, η μεγάλη πολιτική σύγχρονη απάντηση είναι η νέα κεντροαριστερά.

Όμως και στο εσωτερικό μας πρέπει να ασχοληθούμε σοβαρά. Υπάρχουν θέματα, προβλήματα, διαφοροποιήσεις, αντιπαραθέσεις. Νομίζω ότι η πολιτική βάση και αυτό το Συνέδριο με τις αποφάσεις του, πρέπει και μπορεί να βοηθήσει προς αυτή την κατεύθυνση να συγκλίνουμε, να βρεθούμε πιο κοντά. Και εάν το επιχειρήσουμε συστηματικά, το επόμενο διάστημα, θα έχουμε νομίζω εντυπωσιακά αποτελέσματα.

Τούτο το λέω, γιατί στο Κίνημά μας επικρατεί τον τελευταίο καιρό ένα βαρύ κλίμα. Πολλά και χρήσιμα στελέχη και μέλη νιώθουν ένα όχι αδικαιολόγητο αίσθημα αποκλεισμού, με αποτέλεσμα επικίνδυνα χαμηλή διάθεση προσφοράς και στράτευσης κι ένα έλλειμμα συνοχής και ψυχικής ενότητας.

Στο προηγούμενο Συνέδριο, δημοκρατικά, μέσα από αδιαμφισβήτητες διαδικασίες, υπήρξε μια νέα πλειοψηφία. Η σημερινή μεγάλη πλειοψηφία του Κόμματος και η ηγεσία του με τον Κ.Σημίτη ως Πρωθυπουργό και ως Πρόεδρο είχε τη δύναμη και την ευκαιρία να μετατρέψει αυτό το πλειοψηφικό ρεύμα σε ένα ολοένα και ευρύτερο ρεύμα σύγκλισης, υπέρβασης της λογικής του «εμείς κι εσείς», έτσι ώστε να επιβληθούν όροι πραγματικής σύνθεσης.

Δυστυχώς, αυτό μέχρι σήμερα δεν το πέτυχε. Και γι' αυτό παραμένει ως πρόκληση, τώρα, πλέον, σ' αυτό το Συνέδριο, για όλους μας.

Ο Πρωθυπουργός τόνισε προχθές ότι στο ΠΑΣΟΚ δεν ταιριάζει η λογική της ήττας. Έχει δίκιο. Είναι και η δική μου θέση ότι το ΠΑΣΟΚ ήταν πάντοτε

το κόμμα της Νίκης!! Ποτέ δεν του ταίριαζε η λογική της ήττας, ούτε τώρα, ούτε το '89, ούτε το '92, ούτε το '94, ούτε άλλοτε!! Ποτέ!!

Δεν έγινε όμως κόμμα της νίκης το ΠΑΣΟΚ εθελουφλώντας. Εγινε και παρέμεινε κόμμα της νίκης, επειδή διάβαζε σωστά τα μηνύματα της κοινωνίας, επειδή έγκαιρα διαπίστωνε τα αρνητικά και έγκαιρα έπαιρνε τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα. Προσαρμόζαμε την πολιτική και την τακτική μας, για να επανακάμψουμε με πολιτική πρωτοβουλία σε κλίμα αποδοχής, στήριξης από μεγάλες λαϊκές πλειοψηφίες.

Ακούγεται το σύνθημα («ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΕΙΝΑΙ ΕΔΩ ΕΝΩΜΕΝΟ ΔΥΝΑΤΟ»)

Αυτό να το θυμόσαστε, όμως, όλοι, και μετά το Συνέδριο, όταν δίνουμε τις μάχες έξω, όλοι μαζί, για να κάνουμε ακριβώς αυτό. Πάρτε επιτέλους χαμπάρι, ότι, -επιτρέψτε μου εδώ λίγο συναισθηματισμό-, πρέπει επιτέλους όχι να τα λέμε εδώ μέσα, όχι να ερχόμαστε και να έχουμε κορώνες, που είναι εύκολο, ιδίως μάλιστα όταν προέρχονται από επάνω στην πράξη, στο δεδομένο γεγονός. Εκεί, στα κοινωνικά προβλήματα που συγκρούεται κανείς, εκεί πρέπει να φαίνεται ότι είμαστε μαζί. Και προϋπόθεση είναι, ότι συμφωνούμε στις πολιτικές, προϋπόθεση είναι ότι δουλεύουμε μαζί για τη διαμόρφωσή τους. Και προϋπόθεση είναι, ότι είμαστε αποφασισμένοι να συνθέσουμε και να είμαστε μαζί.

Τα λέω αυτά, διότι τα τελευταία μηνύματα της κοινωνίας μας ανησυχούν, μας επιβάλλουν εγρήγορση, μας επιβάλλουν, - κατ' εμέ -, διόρθωση πορείας.

Εγώ την αντικρύζω και ό,τι νομίζω, -σωστό ή λάθος, αυτό θα κριθεί-, το κατέθεσα έγκαιρα και με ειλικρίνεια. Φαίνεται, όμως, ότι δεν είμαστε όλοι έτοιμοι να αντικρύσουμε την πραγματικότητα κατά πρόσωπο.

...ρισμένοι, «ποιοτική αδεία» διάβασαν την εκ μέρους μου επισήμανση των συνεπειών που θα υπάρξουν, αν δεν αντιστραφεί η σημερινή

πορεία και εκφώνησαν κριτική σε μια στάση που δεν υπήρξε.

Εκαναν λάθος εκείνοι που επιχειρήσαν να «ονομάσουν» την ανησυχία για πιθανή δυσμενή εξέλιξη των εκλογών σε ηττοπάθεια. Φαίνεται ότι σε μερικούς αρέσει, για να θυμηθώ μια γνωστή κινέζικη παροιμία, «όταν τα χέρια δείχνουν το φεγγάρι, αυτοί να μην βλέπουν το φεγγάρι αλλά τα δάχτυλα».

Από κανέναν δεν διαφεύγει βέβαια το γεγονός, ότι η αιτία των δυσμενών εξελίξεων δεν είναι φυσικά η ανησυχία του οποιουδήποτε, αλλά τα διαπιστωμένα αρνητικά μηνύματα της κοινωνίας, που επιβάλουν την εγρήγορση και τη διόρθωση της πορείας.

Αγαπητοί σύντροφοι και συντρόφισσες,

Γνωρίζομαστε πολύ καλά σ' αυτό το κόμμα και σ' αυτή την αίθουσα. Και επιτρέψτε μου να πω, χωρίς καμία δόση, - που όπως ξέρετε δεν υπάρχει -, εγωισμού, ότι είμαι υποχρεωμένος, θεωρώ ότι είναι το καθήκον μου, να συνεχίσω να ανησυχώ, να προειδοποιώ, να προτείνω λύσεις και να δουλεύω για να αποτρέψω τα προβλήματα, για να λυθούν τα προβλήματα, για τη συμβολή στη μεγάλη νίκη του ΠΑΣΟΚ. Δεν είναι τίποτε το καινούργιο αυτό για μένα.

Ετσι πράγματι μπορούμε, όπως το '84, το '89, το '92, αλλά και πρόσφατα στο Συνέδριο του '96, όταν σας διαβεβαίωνα ότι ανεξάρτητα από την έκβαση της ψηφοφορίας, τη Δευτέρα αλλά και μετά, θα ήμουν εδώ. Αυτό πράττω μέχρι σήμερα και αυτό θα συνεχίσω να πράττω.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Δεν είναι δυνατόν σ' αυτό το Συνέδριο μέσα από μονολόγους να καταλήξουμε σ' αυτό που ζητούμε: τη σύνθεση, τις πολιτικές, πώς θα προχωρήσουμε. Ωραία, όλοι λέμε λόγια. Να συμφωνήσουμε, να κάνουμε νέες πολιτικές, να παρέμβουμε, να πάμε να κερδίσουμε τις Ευρωεκλογές, τις εθνικές εκλογές. Πώς θα γίνει αυτό; Πώς;

Προτείνω και ζητώ, να αποφασίσει το Συνέδριο τρία συγκεκριμένα μέτρα, στην προοπτική της αντιστροφής του αρνητικού κλίματος: Σε σχέση με τις Ευρωεκλογές, προτείνω να δεσμεύσει το Συνέδριο τη νέα Κεντρική Επιτροπή να συγκαλέσει άμεσα το Εθνικό Συμβούλιο του ΠΑΣΟΚ, για να συζητήσει και να αποφασίσει συγκεκριμένα πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά μέτρα, που είναι αναγκαία για την νίκη στις Ευρωεκλογές.

Δεύτερον, σε σχέση με τις εθνικές εκλογές: προτείνω το Συνέδριο να δεσμεύσει την Κεντρική Επιτροπή ώστε να συγκαλέσει το φθινόπωρο Πολιτική Συνδιάσκεψη, που θα συζητήσει και θα αποφασίσει τα πολιτικά μέτρα που είναι αναγκαία για τη νίκη στις εθνικές εκλογές του 2000.

Και τέλος, -επειδή άκουσα και τον Πρωθυπουργό στην ομιλία του ότι δεν προχωρούμε και δεν αλλάζουμε την ανάγνωση του πολιτικού πεδίου, ανεξάρτητα της πολιτικής συμπεριφοράς των κομμάτων της αντιπολίτευσης-, νομίζω ότι είναι η ώρα να υπάρξει μια πρόταση από το ΠΑΣΟΚ, - όχι από την κυβέρνηση -, να υπάρξει επιτέλους η δυνατότητα ενός διαλόγου για τη διαμόρφωση ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου πορείας της Ελλάδας στην εποχή μετά την ΟΝΕ, για την επόμενη δεκαετία. Μια σύγχρονη πρόταση εξουσίας για το λαό τα επόμενα 10 χρόνια. Να πάρει επιτέλους ο καθένας θέση να πει, τι πιστεύει και τι δεν πιστεύει. Για να σταματήσουν οι όροι, οι προϋποθέσεις, ότι μόνο υπό αυτές τις δυνατότητες, πάμε μαζί - δεν πάμε μαζί. Οχι, κανέναν όρο, καμία διαπραγμάτευση στην πολιτική. Στην ουσία, στην καρδιά, εκεί στέλνουμε το μήνυμα, αν μπορούν, αν θέλουν, όσοι θέλουν, να έρθουν να μιλήσουμε.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Το ΠΑΣΟΚ υπάρχει για να υπηρετεί τις ανάγκες της χώρας. Το ΠΑΣΟΚ υπάρχει για τις Ελληνίδες και τους Έλληνες. Αυτό είναι καλό να μην το ξεχάσουμε. Και αυτό το Συνέδριο πρέπει να μας βοηθήσει όλους μαζί, να συμβάλουμε για να υπάρξουν όροι μιας νέας νίκης για το ΠΑΣΟΚ. Αυτό είναι

απαίτηση του λαού, δεν είναι δική μας απαίτηση, δεν το ζητούμε εμείς.

Οι λαϊκές δυνάμεις έχουν ανάγκη μιας προοδευτικής πλειοψηφίας για τα επόμενα χρόνια, που θα οδηγήσει την Ελλάδα στην επόμενη χιλιετία. Μόνο προοδευτικές πολιτικές μπορούν να δώσουν λύση στα προβλήματα του λαού και του τόπου. Να γιατί είμαστε καταδικασμένοι να νικήσουμε όλοι μαζί. Ενιαίο, μεγάλο ΠΑΣΟΚ. Αυτό ζητάει ο λαός. Δεν έχουμε δικαίωμα άλλης επιλογής.

Οι προσωπικές επιλογές υποτάσσονται σε αυτό τον ένα και μόνο στόχο. Στην υπηρεσία του λαού, της Ελληνίδας, του Έλληνα, για τα ελληνικά νιάτα.